

## EDITORIAL

### Canviaran les festes, pero no les actituts

Ha passat l'estiu i pareix ser que la reacció de la gent ha atenuat, o diferit, la determinació del **Consell** de traslladar a dilluns les tradicionals festes del **9 d'Octubre** i del **19 de març**. No es l'intenció d'estes llinees entrar en la polemica aportant arguments a favor o en contra de cap de les postures. Volem, en canvi, fer unes reflexions sobre la forma en la que s'ha plantejat la proposta.

Tot comença en una sugerència de **Mariano Rajoy** d'eliminar els ponts pel perjudici que suponen al conjunt de l'economia. Per supòsit, cap president autonòmic li ha fet cas. ¿Per què havien de fer-ho, si el mateix Rajoy no dona eixemple aplicant la mida en els festius que son competència del govern central?

Pero de sobte apareix, en ple estiu, quan la possibilitat de replica es menor, **Alberto Fabra** i anuncia la seua intenció de traslladar eixes dos festes.

Es inevitable fer una interpretació política del fet. Fabra vol seguir els passos del seu predecessor en el sentit de posar les seues accions de govern al servici dels interessos del seu cap de partit. Recordem les declaracions de **Francisco Camps** en les últimes eleccions en les que afirmava que la seua prioritat era conseguir que Rajoy les guanyara. En realitat esta es la dinàmica habitual independentment de qui ocupe el **Palau de la Generalitat**; obliden que els valencians els hem triat per a que resolguen els nostres problemes i no els problemes del seu partit en el govern –o en l'oposició– en **Madrid**.

Tot este servilisme el justifiquen en el benefici que suponen el que hi haja una bona sintonia entre els dos àmbits, l'estatal i l'autonòmic. Pero eixe supòsit benefici, ni arriba, ni arribarà. Fa dècades que nos parlen del **poder valenciano** en Madrid, pero la realitat es que la recompensa a tanta dedicació i tanta sumissió s'ajorna de forma indefinida; una prova d'aço es l'absència de ministres valencians en el govern Rajoy, a pesar de la llealtat demostrada i l'esforç que des d'ací s'ha fet en els últims anys en favor de l'actual president.

Pero hi ha uns altres governs autonòmics també servils als interessos centrals i en ells no s'ha dit res sobre el canvi de festius. ¿Per què precisament nosatres? Ací interve un nou factor que va més allà de l'actitud dels governants, i es la **falta d'autoestima**

dels valencians.

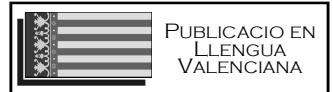
La veritat es que en Madrid saben de sobra que en el restant de **Espanya** no s'engulen lo que s'engulen els valencians. Des d'este punt de vista, possiblement ni tan sols haja segut una iniciativa de Fabra, sino que, davant de la falta de resposta dels governs autonòmics, des de Madrid li han donat instruccions de tantejar la mida en el conillet d'indies favorit dels governs espanyols de qualsevol tendència: el poble valencià. Resulta difícil recordar totes les ocasions en les que hem segut camp de proves. Des de la reconversió industrial, que començà en **Sagunt** per a que els demes veren que anava en serio, fins a l'aprovació dels nous estatuts d'autonomia, que Camps estava tan interessat en que començara pel valencià per a que servira d'eixemple de contenció reivindicativa als demes.

El cas es que, donant per bona l'intenció del Consell de beneficiar en lo possible l'economia, sempre se podia haver presentat la proposta de canvi acompanyant-la, per eixemple, en unes altres iniciatives que, per a compensar, profundisaren en la representativitat d'eixes dates traslladades, especialment la del **9 d'octubre**. Pero clar, per a pensar d'esta manera, primer s'han de considerar realment importants eixes dates i lo que representen.

Ha tingut que ser, a bou passat, des d'eixa exòtica **Secretaria Executiva de Senyes d'Identitat** que se tragde de la manega **Serafin Castellano**, des de la que se rebujara la proposta. Ara ha quedat clara l'utilitat d'eixa Secretaria, que no es la d'evitar que des de fora atenten contra les senyes, sino la de controlar que no ho facen des de dins del propi govern autonòmic.

Una nova polemica que retracta la societat valenciana actual: governants al servici d'interessos foraneus, institucions i orguens administratius purament propagandístics creats per a dissimular la falta d'una autèntica sensibilitat valenciana i un poble valencià acomplexat que, davant de les contínues agressions i menyspreus, reacciona de forma emocional, pero a la llarga –i ya vorem còm acaba este cas– acaba transigint en tot.

En algun moment els valencians s'hauran de donar conte de que, especialment en el món de la política, el respecte no se pot donar per supòsit, sino que s'ha de guanyar dia a dia.



#### LA CITA

La tradició no s'hereta, se conquista.

André Malraux

#### SUMARI

- 1  
• EDITORIAL: **CANVIARAN LES FESTES, PERO NO LES ACTITUTS**
- 2  
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- BIOGRAFIA: **MARIÀ BENLLIURE, 150 ANIVERSARI DEL SEU NAIXIMENT**
- 3  
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (LXVI): **PARLEM DE LA MORA ROJA**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **ANY MARIÀ BENLLIURE**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **L'ACOMPANYANT DEL BANY**
- 4  
• PASSATEMPS
- RONDALLA: **EL MOSQUIT REVOLTOS**

#### ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

#### AVIS

Ya sabem que al tornar de les vacances la cartera arriba eixuta, pero segur que encara li'n queden algunes monedes per a fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.  
¡Aixo suponent que, en la calor que ha fet est estiu, no se li hagen derretit en la bojaca!

## ACTIVITATS CULTURALS SETEMBRE DE 2012

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

**Aellva** (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)  
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.  
www.aellva.org

**El Piló** (Assoc. Cult. El Piló)  
C/ Fermin Galán i García Hdez, 34.  
46100 Burjassot  
Tel: 963 63 84 18  
http://usuarios.lycos.es/celedonio2

**GAV** (Grup d'Accio Valencianista)  
C/ Pintor Gisbert, 17- baix. 46006  
Valencia C.  
Tel: 963 41 22 22 i 963 41 90 20

**10 Setembre** (dilluns) 19:45 h. Seu de l'Aellva.

### TERTULIA-TALLER DE PROSA

Participen Carles Bori i Paco Blas-co.

+Info: **Aellva**

**27 Setembre** (dijous) 20:00 h. Seu del GAV.

**CONFERENCIA:** Enrique Ramón: "Els valencians som uns ignorants".

+Info: **GAV**

**29 Setembre** (dissabte) 21:30 h. Seu de El Piló.

**SOPAR** de germanor en motiu del 9 d'Octubre

+Info: **El Piló** i

**Convencio Valencianista:**

info@valencianisme2012.com

### CONTACTA EN NOSATRES

**Apartat de Correu 527**  
46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogleconstantillombart@gmail.com

### Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com  
www.pjvalencianista.org

### AVIS

A conseqüència de la fusió d'entitats bancaries, el nostre numero de conte ha canviat; a partir d'ara es:

**3058 2316 39 2720001460**

### COLABORA EN EL ROGLE

**Donar difusio** ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Grup CRM**, es:

**3058 2316 39 2720001460**

## BIOGRAFIA

### Marià Benlliure, 150 aniversari del seu naixement



na commemora l'efemerides en una serie d'exposicions i activitats.

**Marià Benlliure i Gil** naixque en **Valencia** el 8 de setembre de 1862 en el sí d'una familia humil, pero en la que el pare, pintor decorador, sabe inculcar als seus fills l'ideal de l'art. Fon el menor dels quatre germans, d'un total de sis, que destacaren en la pintura; els atres foren **Blas**, **Joan Antoni** i **Josep**. D'una gran precocitat, rebé les primeres influencies del pintor **Francesc Domingo Marqués**, al taller del qual acodia acompanyant al seu germa Josep.

En 1874 Josep es trasllada a **Madrid**, i en ell va Marià. Presenta a la l'Exposicio Nacio-

nal de Belles Arts de 1876 el grup escultoric *L'enganchada d'un picador*, tema este de la tauromaquia que ocuparia un lloc destacat en la seua produccio.

De nou acompanyant a Josep, en 1880 Marià es trasllada a **Roma**. El descobriment de **Miquel Angel** el decidiria a centrar-se en l'escultura.

En 1884 presenta en l'Exposicio Nacional *Accidentil*, conegut com *L'escolà*, una escena quotidiana, apartada dels temes historics, que causa gran sensacio i que fa que l'aristocracia comence a requerir el seu treball; el **Marques de Campo** de Valencia, en particular, li encarregarà el seu monument.

En 1885 visita en **Paris** al seu mestre i amic, el pintor **Francesc Domingo**, del qual fa un bust que guanya primeres medalles en les Exposicions Internacionals de **Roma**, **Berlin**, **Munich**, **Viena** i **Paris**.

Obte la Primera Medalla en l'Exposicio Nacional de 1887 pel monument al *Pintor Ribera*; i de nou en 1890, per *La Marina*.

Durant estos anys realisa importants monuments, alguns per encàrrec i uns atres guanyant en concurs. D'esta epoca son els dedicats al *Beato Juan de Ribera*, al *Marques de Larios*, a *Álvaro de Bazán*, a la *Reina Isabel la Católica* i el *Mausoleu de Gayarre*, entre molts atres. El monument dedicat al *Poeta Antonio Trueba* guanyà la Medalla d'Honor de l'Exposicio Nacional de 1895.

L'any 1900 fon especial: en l'Exposicio Universal de **Paris** guanya la Medalla

Este mes de setembre, el dia 8, es complixen els 150 anys del naixement d'una de les figures mes representatives de l'Escultura del seu temps. En la declaracio del **Any Marià Benlliure**, la **Generalitat Valenciana** commemora l'efemerides en una serie d'exposicions i activitats.

Continúa treballant infatigablement, realitzant encàrrecs per a particulars i mes obres civils; entre molts atres monuments citem els de *Goya*, *General Martínez Campos*, *Emilio Castelar*, *Agustina d'Arago*, *Estatua eqüestre d'Alfonso XII*, *Menéndez Pelayo*, *Santiago Ramón y Cajal*, *Antonio Maura*, el *Duc de Rivas*, el *General Miguel Primo de Rivera*, *mausoleu de Sagasta*, *de Canalejas*, *de Joselito* ... En 1909 iniciaria una serie de *bailadoras* que culminaria en la dedicada a **Imperio Argentina**.

En la presentacio de la *Estatua de Velázquez* en l'Exposicio Internacional de **Buenos Aires** de 1910 se li obri el mercat americà, deixant obres en **Argentina**, **Chile**, **Paraguay**, **Peru**...

Acabada la Guerra Civil, encara que afectat per unes catarates, es centra mes si cap en el seu treball. Es l'epoca de l'imaginaria religiosa; per mencionar alguna obra recordem el *Crist Jacent de Ontinyent* o la *Mare de Deu de la Seu de Xativa*. En **Crevillent**, **Cartagena**, **Malaga**, **Conca**, **Hellin**, **Salamanca**..., es poden contemplar treballs seus.



FRONTERA DE L'AJUNTAMENT DE VALENCIA (DETALL)

De **Sorolla** va fer dos busts, u per a l'Hispanic Society i l'atre per a l'Ajuntament de Valencia. Igualment escolpi un bust d'un altre amic i valencià universal, **Blasco Ibáñez**, del qual tambe feu el mausoleu. Els motius decoratius de la frontera de l'Ajuntament de Valencia son obra seua.

Rebe innumerables premis i distincions, nacionals i internacionals. Fon director del **Museu d'Art Modern** de Madrid (1917-1931) i **Director General de Belles Arts** (1917-1919), carrecs als que s'aplicà en la seua infatigable vitalitat.

La seua obra, d'estetica realista, en influencies impressionistes i modernistes, i en traços nerviosos i precisos, donen un estil



L'ARTISTE TREBALLANT

molt peculiar. La critica no li ha dedicat l'atencio que mereix, en part pel fet d'haver treballat per al regim de la postguerra i en part pel seu estil realiste, apartat de la corrent abstracta que s'imponia en la seua epoca.

Falli en Madrid el 8 de novembre de 1947 i fon soterrat en la tomba familiar del cementeri del **Cabanyal**.

Sense dubte, el seu extens llegat, erigit per bona part del mon, fara que la seua memoria perdure en el temps.

## Parlem de la mora roja



És molt més apreciada que la mora comuna i de més categoria en l'ample món de les fruites. És de forma arrodonida i cònica i en peçó més o menys pronunciat, segons la varietat; de tamany aproximat al de la cirera, posseix una pell de color roig carmí, a la que una finíssima pelussa li dona un tacte envellutat apenes perceptible quan es menja; en l'interior, i envoltades en una sucosa polpa, hi ha menudes llavorettes, fàcilment digeribles, que no incomoden al ser consumides al natural i que formen part important de les característiques del fruit.

Encara que el seu cultiu és prou costós, com vullga que la demanda en **Centre Europa**, en particular en les grans ciutats d'alt poder adquisitiu -**Berlín, París, Londres, München, Marsella, València, Barcelona, Madrid** i tantes altres- es gran, la producció s'ha incrementat considerablement en els últims 20 anys en **Espanya** en zones a on existix el clima i terreny apropiats, a part de grans parcelles que permeten un cultiu altament mecanitzat, com és el cas de les províncies de **Sevilla** i **Huelva**, a on es conseguixen rendables produccions per Ha. Clar que també es cultiven en uns altres llocs d'Espanya, p.e., en el Nord, o també en les províncies de **Madrid** i **Segovia**, en el **Pirineu català, València** o **Extremadura**, però sempre en pla familiar i per a consum propi o mercats locals.

Casualment, un dels productors més importants (més de 300.000 kgs. de mora roja i entre 2 i 3.000.000 de kgs. de *arandanos*), **Toni Ruix Martí**, és oriund **d'Albalat dels Sorells**, com l'autor d'estes llinees. Treballí junt en ell durant més de 20 anys. Residix en la província de **Huelva** des dels anys 70 del segle passat, a on treballa en companyia d'un soci capitaliste alemany.

Encara que hi ha un consum de mora roja al natural, arruixada de nata en sucre, un poquet de vi o licors, el major percentatge es destina a l'elaboració de **gelees, confitures, glopets** i **begudes refrescants**, aixina com **melades** mesclades en grosella, que permet una conservació superior a l'any. S'usa molt per als desdjunis. En **Rússia** i **Polònia** produïxen aiguardent ben fort d'este fruit. Té un contingut vitamínic equiparable al dels cítrics -del **complex B** i **C** en quantitats importants-, sent superior ad estos en calories pel seu alt contingut d'hidrats de carboni, sals minerals, ferro, magnesi i calci. Està provat que la mora roja eixercix una acció benèfica sobre el sistema nerviós i és molt recomanable per a l'alimentació dels chiquets, a l'igual que per a les persones someses a intens treball intel·lectual.

Varietats conegudes són: **Bella de Fontenay, Maravella roja, Superlativa, Pilate**, etc. La Mora Roja Europea, **Rubus idaeus**, creix espontànea en tots els climes templats del continent. Es pensa que tingué el seu oríge en **Grècia**. De **Europa** passà a **EE.UU.**, a on se produïx la varietat **Strigosus**, o **Rubus occidentalis**, que dona un fruit negre d'excelent qualitat. La planta, la cordonera, és un arbust de 40 a 60 cm. d'alçària i es multiplica per sí mateix en gran facilitat.

### RESENYA BIBLIOGRAFICA

M.ª A.M.C.

González i Safont, Lúcia  
L'Acompanyant del Bany  
Edicions Mosseguello C.B., 2012  
(248 pàgines)



L'autora nos oferix en esta obra un conjunt de breus històries d'humor, amor, sentiments encontrats, inclús reflexions, 100 en total, que, com nos suggerix el títol, estan pensades per a fruit de la seua llectura en eixe just moment d'espai inexcusable, íntim i particular que a diari dediquem al bany, encara que per supost cadascu pot triar el millor moment per a llegir-les. Estos relats curts i poemes estan escrits en l'intenció de que el lector en una breu fracció de temps lligga el relat, fruitxa dels versos, s'apassione dels sentiments que transmeten o goge d'una història curta però intensa, en un final que segur desperta la seua complicitat o el seu rebuig cap als personatges protagonistes, que no sempre son de ficció.

Per als que també desdjunen llegint un llibre, la llectura d'estes històries pot fer-los oblidar, per uns instants, la monotonia diària i les notícies poc agradables en les que recentment nos saluden els informatius matinals.

**Lúcia González**, jove escriptora, narradora i poetesa, en esta obra nos oferix una nova faceta de les seues qualitats d'escriptora en una molt bona qualitat literària.

## PATRIMONI VALENCIÀ ANY MARIÀ BENLLIURE

En la declaració del Any Marià Benlliure per part de la Generalitat Valenciana s'ha programat un calendari d'activitats que permetra coneixer millor la vida i l'obra d'este valencià universal.

En abril s'inaugurà la reforma i ampliació del **Museu Marià Benlliure de Crevillent**, el qual conta en una colecció composta de mes de trescentes peces de l'escultor, entre models, bocets en escaiola i obres definitives, ademes de tres imatges de les provessons de Semana Santa.

En el **Museu de Belles Arts Sant Pio V** s'inaugura la **Galeria Benlliure**; en ella s'expondran de forma permanent obres en terrissa, algeps i marbre. Algunes de les peces se podran contemplar per primera vegada des de la seua restauració.

En el **Centre del Carme** a partir del 7 de setembre s'exhibirà una mostra en la que se confrontaran les obres de Benlliure i de **Joaquim Sorolla** al fil de l'amistat que els unia.



MONUMENT AL MARQUÉS DE CAMPO.  
VALENCIA CIUTAT

En el mateix Centre del Carme, el 13 de setembre se presenta la **Ruta Digital Marià Benlliure** en la que se fa un recorregut per mes de trenta llocs emblemàtics de l'obra de l'artista en la ciutat de València, des del centre històric fins a la Malvarrosa.

Queden per a l'any 2013 dos exposicions més. La primera, en col·laboració en la **Comunidad de Madrid**, se mostrarà primer en Madrid i, a partir del segon semestre de l'any, en València ciutat. L'altra, a la que contribuiran l'Ajuntament de València, el Ministeri de Cultura i el Museu Benlliure de Crevillent, en el títol de **Els Benlliure i València** sera de caràcter itinerant i se podrà visitar tant en el Cap i Casal com en Castello i Alacant.

Un cicle de conferències i la restauració d'obres de l'escultor, completaran el programa d'activitats.



<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p> <p>La solucio a peu de pagina.</p>	<p>1. Pal llarc que s'unta d'una substancia esvarosa, per eixemple sabo o greix, i pel qual s'ha de pujar si se posa verticalment, o caminar si està horitzontal, per a agarrar l'objecte que està al seu extrem i que constitueix el premi.</p> <p>2. Costella en carn d'animal: vaca, porc, etc. i que se menja normalment torrada o fregida.</p> <p>3. Barana de l'escala. Variant local.</p> <p>4. Recolzar o actuar en benefici d'una persona, situacio, opinio, etc. Ajudar, amparar ad algu. Beneficiar ad alguna persona, per amistat, interes, etc., donant-li un tracte preferent respecte a uns atres.</p> <p>5. Persona que viaja a uns atres llocs per plaer. En masculí.</p> <p>6. Recipient cilíndric, mes ample al centre que als extrems, format per llistons de fusta convexos i units entre si. S'utilisa per a contindre i transportar líquits i uns atres elements.</p> <p>7. Se diu de la persona esvelta i de bella presència, airosa, templada i de moviments agils i graciosos. En masculí.</p> <p>8. Conjunt de pollets naixcuts d'un au que cova, generalment se diu de la gallina.</p> <p>9. Lliberar a una persona d'alguna obligacio o carrega. Traure ad algu d'un mal o perill. Expedir un document, especialment una orde.</p> <p>PARAULES VERTICALS</p> <p>1. Pastar fanc o chafar-lo. Jugar en substancies pastoses.</p> <p>2. Badar, produir una obertura allargada en una superficie solida, sense arribar a dividir-la del tot.</p>	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>1.</td> <td></td> <td>2.</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>Y</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>Y</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>R</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>S</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>E</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>L</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>C</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>-</td> <td>L</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </table>		1.		2.						1.	-	-	-	-	-	-	-	Y	-	2.	-	-	U	-	-	-	-	-	-	3.	-	-	-	-	Y	-	-	-	-	4.	-	-	-	-	-	R	-	-	-	5.	-	-	-	-	-	S	-	-	-	6.	-	-	-	E	-	-	-	-	-	7.	-	-	-	-	-	L	-	-	-	8.	-	-	-	C	-	-	-	-	-	9.	-	L	-	-	-	-	-	-	-
	1.		2.																																																																																																		
1.	-	-	-	-	-	-	-	Y	-																																																																																												
2.	-	-	U	-	-	-	-	-	-																																																																																												
3.	-	-	-	-	Y	-	-	-	-																																																																																												
4.	-	-	-	-	-	R	-	-	-																																																																																												
5.	-	-	-	-	-	S	-	-	-																																																																																												
6.	-	-	-	E	-	-	-	-	-																																																																																												
7.	-	-	-	-	-	L	-	-	-																																																																																												
8.	-	-	-	C	-	-	-	-	-																																																																																												
9.	-	L	-	-	-	-	-	-	-																																																																																												

RONDALLA

M<sup>a</sup>.A.M.C.

El mosquit revoltos

Un revoltos i impertinent mosquit tingue cert dia l'ocurrencia de destorbar a un lleo que se trobava descansant tranquilament. S'aproximà a la **fera** i, en tota insolencia, li digue:

-iNo te tinc por! iTu no eres mes poderos que yo!  
 il si creus lo contari, demostra'm lo que pots fer!  
 ¿Esgarrons en les teues ungles?  
 ¿Clavar-me els **claus**? iBah! Aixopot fer-ho fins el mes **escarransit** dels gatets!  
 El lleo, indife-

rent, no fea el menor cas a les paraules del mosquit, que segui punjant:

-iSoc mes fort i valent que tu i t'ho demostrare! iTe desafia a lluitar!

I, sense mes, el mosquit començà a revolotejar per damunt del lleo i se llançà clavant-li el seu **agullo** en el nas. Desesperat, el pobre lleo començà a rascar -se, donava **sarpades** en l'aire **bramant** de dolor, fins que se senti rendit i desisti de continuar lluitant.



El mosquit, victorios i satisfet, feu sonar la seua trompa **brunyidora** i mampregue el vol entonant una canço triomfal. Anava tan cego d'orgull, que no adverti que una tela d'aranya s'interponia en el seu cami i quedà en ella atrapat. **Apesarat** i ploros, el mosquit se llamentava:

-iQuína sort la meua! Li faig la guerra a l'animal mes feroç i li guanye, i ara va i em deixe atrapar per un insecte dels mes insignificants.

El que juja pel tamany se pot dur a engany.

Traduccio i adaptacio a la llengua valenciana d'una faula treta de [www.poemasyrelatos.net](http://www.poemasyrelatos.net)

<p><b>GLOSSARI</b> (paraula/ sinonims: definicio)</p> <p><b>Agullo/ fiblo/ fiço:</b> Orgue punchos que tenen en l'abdomen alguns insectes i uns atres animals, generalment en veri, el qual claven per a atacar o defendre's.</p> <p><b>Apesarat/ apenat/ aflight/ capitombat:</b> Que te l'estat d'anim dominat per un sentiment de pesar, preocupacio, desplaer...</p>	<p><b>Bramant de bramar/ rugir:</b> Cridar fort els animals, especialment, els rucs, lleons, bous, etc.</p> <p><b>Brunyidor/ chiulador:</b> Que produix un so de remor per vibracio.</p> <p><b>Clau/ colomello/ ullal:</b> Dent aguda i forta, colocada en cada u dels costats de les files que formen les dents incisives, entre estos i els quixals.</p>	<p><b>Escarransit/ debil/ raquitic:</b> Excessivament menut o prim.</p> <p><b>Esgarro/ esgarrall/ esgarrany:</b> Trenca ment que queda a l'esgarrar-se alguna cosa</p> <p><b>Fera:</b> Animal carnivor que no està domesticat.</p> <p><b>Sarpada/ sarpallada/ sarpallo:</b> Colp donat en la sarpa.</p>
--	--	---

<p>Solucio:</p> <p>I RECORDA...La nostra primera paraula es <b>chafungar</b>. S'utilisa especialment quan se repren a un chiquet per estar jugant o rebuscant en el menjar. Una <b>chafungada</b> es un lloc o superficie plena de fanc o d'alguna substancia pastosa. Eix. ¡Menja i no chafungues l'arros!</p> <p>La nostra segona paraula es <b>clavillar</b>. Un <b>clavill</b> es un tall, un badall o una obertura allargada que se produix en una superficie sense dividir-la per complet. Està <b>clavillat</b> allo que te clavills. Un <b>clavillament</b> es l'accio i efecte de clavillar. Eix. <i>Com a conseqüencia de les obres m'ha eixit un clavill en la paret // El terremot ha provocat un clavillament en el campanar de l'iglesia.</i></p>	<p>Verticals: 1. CHAFUNGAR 2. CLAVILLAR</p> <p>1. CUCANYA 2. CHULLA 3. ANAYA 4. FAVORIR 5. TURISTE 6. TONELL 7. GALLART 8. LLOCADA 9. LLUIRAR</p>
---	---